

INNOVATIE

Vernieuwd: aspirine

's Werelds oudste medicijn blijft verbazen. Bekend was dat het beroertes voorkomt. Nu lijkt het dat dit ook geldt voor kanker

Aspirine is een soort vitamine of hormoon dat net zo nodig is als vitamine D of testosteron

Simon Rozendaal

Dit jaar gaat als een uitstekend farmajaar de boeken in. In de eerste plaats natuurlijk door de aankondiging van een malariavaccin (zie 'Eindelijk een vaccin' op pagina 96). Maar er is veel meer, waaronder een opmerkelijke comeback van 's werelds oudste medicijn.

Maar om met de echte nieuwkomers te beginnen: binnen enkele maanden komt er een nieuw middel (VEGF Trap Eye, van het biotechbedrijf Regeneron, op de markt gebracht door Bayer) tegen de natte vorm van centrale blindheid (macula-degeneratie). Deze vorm van blindheid in het midden van het zicht treft veel bejaarden en wordt veroorzaakt door bloedvatproblemen in het oog. Er bestaan wel medicijnen tegen, maar die moeten elke maand in het oog worden geïnjecteerd. Bij het nieuwe middel is dat slechts eens in de twee maanden.

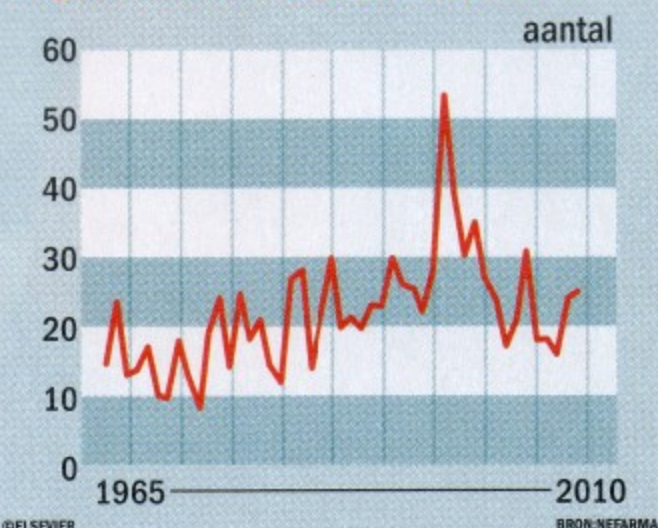
Verder komt er een medicijn tegen de ziekte van Dupuytren aan. Deze aandoening is een vergroeiing van de handen door abnormale vorming van collageen in de handpalm. De gangbare behandeling is een operatie, maar sinds kort is er een medicijn (Xiapex, van Pfizer) waarin twee stoffen zitten die collageen afbreken. Die twee enzymen zijn geproduceerd door een bacterie en worden in de collageenknobbel geïnjecteerd.

Tegen de ongeneeslijke auto-immuunziekte SLE (een vorm van lupus) komt eindelijk een medicijn: Benlysta van GSK. In Nederland lijden ongeveer zeventuizend mensen aan deze ziekte. Ook bij andere zeldzame ziekten is er vooruitgang. TTR-FAP is een erfelijke ziekte die zo'n zesduizend mensen in Europa treft. De oorzaak is een verkeerd gevouwen eiwit en het leidt onder meer tot neurologische klachten. Na de diagnose leven mensen niet langer dan zes tot tien jaar. Dit jaar is er een zogeheten weesgeneesmiddel tegen deze zeldzame ziekte op de markt gekomen - Vyndagel (Pfizer).

Op kankergebied bruist het al een jaar of vijftien. Voor de farmaceutische industrie is kanker een speerpunt in het wetenschappelijk

Goedgekeurd medicijn

Registratie nieuwe geneesmiddelen

onderzoek en dus komen er aan de lopende band nieuwe kankermedicijnen bij. Bayer komt met een nieuw middel (Regorafenib) voor mensen met uitgezaaide dikkedarmkanker. In het klinisch onderzoek deed dit middel het zo goed dat het niet ethisch verantwoord werd geacht om het de controlegroep te onthouden, en dus werd het onderzoek voortijdig afgebroken.

Tegen chronische lymfatische leukemie is er sinds dit jaar Arzerra. Dat is ontwikkeld door het van oorsprong Nederlandse biotechbedrijf Genmab en wordt op de markt gebracht door GSK. Het kreeg eerder dit jaar de Galenus-prijs voor het meest innovatieve medicijn.

Voor patiënten met uitgezaaide prostaatkanker, die eerder met hormoonchemotherapie of castratie zijn behandeld en bij wie werkelijk helemaal niets meer werkt, is dit jaar het middel Jevtana, van Sanofi Pasteur, op de markt gekomen. De Europese registratieautoriteit merkte op dat dit middel de enige mogelijkheid is voor deze vrijwel uitbehandelde patiënten.

Ten slotte is er een verrassende 'nieuwkomer': aspirine. Salicylzuur, het werkzame ingrediënt in aspirine, is misschien wel 's wereld oudste medicijn. Oorspronkelijk gewonnen uit de bast van een wilgenboom - de term 'salix' verwijst daarnaar - en het medicijn blijft de wereld verbazen. Al langer was bekend dat aspirine in kleine hoeveelheden - enkele tientallen milligrammen, ongeveer een halve kinderaspirine per dag - hartaanvallen en beroertes kan voorkomen. Er zijn zelfs medici die stellen dat aspirine een soort hormoon of vitamine is dat we net zo nodig hebben als vitamine D of testosteron.

Een studie in *The Lancet* gaf onlangs aan dat aspirine ook tegen kanker beschermt. Mensen bij wie colorectale kanker in de familie zit, kunnen hun risico op de ziekte serieus beperken door elke dag 600 milligram aspirine te nemen. Bij ruim 850 mensen met deze genetische vorm van kanker, de ziekte van Lynch, waren er in de groep die aspirine slikte de helft minder kankergevallen dan in de controlegroep.

Eerder dit jaar al had Peter Rothwell, onderzoeker aan de Universiteit van Oxford, geconstateerd dat een dagelijkse dosis van 65 milligram aspirine gedurende vijf jaar de kans op alle vormen van kanker met ongeveer eenderde vermindert. Rothwell trok zelf de conclusie om voortaan elke dag een aspirinepilletje te nemen, vertelde hij aan de *New Scientist*. 'Tot nu toe waren hart- en vaatziekten de voornaamste reden om elke dag een aspirientje te nemen. Ik denk dat het de komende tijd duidelijk zal worden dat kanker een nog belangrijkere reden is voor gezonde mensen van middelbare leeftijd om elke dag een aspirientje te slikken.'